

بررسی علل گرایش به اعتیاد در بین زندانیان با تاکید بر زندان مرکزی اصفهان و پیشگیری از آن

سجاد پاکدل نیا^۱، دکتر مرضیه مختاری پور^۲

۱- بازپرس دادسرای عمومی و انقلاب استان اصفهان

۲- عضو هیات علمی (استادیار) دانشگاه تربیت معلم اصفهان

چکیده

پژوهش حاضر به طور خاص به بررسی علل گرایش به اعتیاد در میان زندانیان می پردازد. روش تحقیق حاضر پیمایشی بوده و جامعه آماری آن ۱۰۰۰ نفر از زندانیان زندان مرکزی اصفهان بوده که نمونه آماری آن نیز تعداد ۱۰۰ نفر از زندانیان این زندان به شیوه تصادفی می باشند. پژوهش حاضر در چهار فصل تنظیم یافته است، یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که عوامل مختلفی در اعتیاد زندانیان و گرایش ایشان به مواد مخدر موثر است. فراوانی و در دسترس بودن مواد مخدر در زندان، تعداد بالای زندانیان در مقایسه با ظرفیت زندان مرکزی اصفهان، کمبود امکانات رفاهی و سرگرم کننده در زندان، محدودیت در اشتغال زندانیان و فضاهای کارگاهی زندان و پایین بودن امید به آینده و ادامه زندگی معمولی در خارج از زندان از مهمترین عوامل گرایش زندانیان به سمت مواد مخدر را تشکیل می دهد. وقتی کسی وارد زندان می شود حق انتخاب در بسیاری از فعالیتهای شخصی و اجتماعی خود را از دست میدهد زندانیان نمی توانند بیشتر مسائل اساسی و اولیه زندگی خود را مانند اینکه چه وقت استحمام کنند، چه لباسی بپوشند، چه وقت بخوابند، چه زمانی و چه نوع غذایی را بخورند، انتخاب کنند. این تجربه دردناک برای هر انسانی بسیار تکان دهنده است و توأم با فشارهای روانی است. این حالت منجر به واکنش هایی خواهد شد از جمله، خشم ناکامی سردرگمی، اضطراب احساس ناامیدی و افسردگی به ویژه برای کسانی که برای اولین بار وارد زندان می شوند، بسیار تحقیرآمیز و هولناک خواهد بود. این واکنشها زمینه ای مساعد برای سوء مصرف مواد را فراهم می آورد. زندانی شدن موجب ترک خانواده و دوستان و روابط اجتماعی میشود. اعضای خانواده مهمترین افرادی هستند که زندانیان می توانند به آنان اطمینان و اعتماد داشته باشند. حمایت های خانوادگی منبع بسیار مهمی در ایجاد آرامش و اعتماد زندانیان است. جدایی از خانواده و قطع ارتباط با آنان بسیار دردناک و تأسف آور است که زندانیان را دچار مشکل فراوان میکند. از جمله دغدغه های تأمین امور اقتصادی خانواده، تربیت فرزندان و اینکه چگونه به فرزندان بگویند زندانی شده اند برخورد و رفتار دیگر اعضای خانواده و همسایگان با آنان چگونه خواهد بود. این مجموعه عوامل و عوامل دیگر مانند در دسترس بودن مواد مخدر در زندان باعث می گردد که زندانیان به سمت اعتیاد و مصرف مواد مخدر گرایش داشته باشند. **واژگان کلیدی:** زندان، اعتیاد، مواد مخدر، پیشگیری